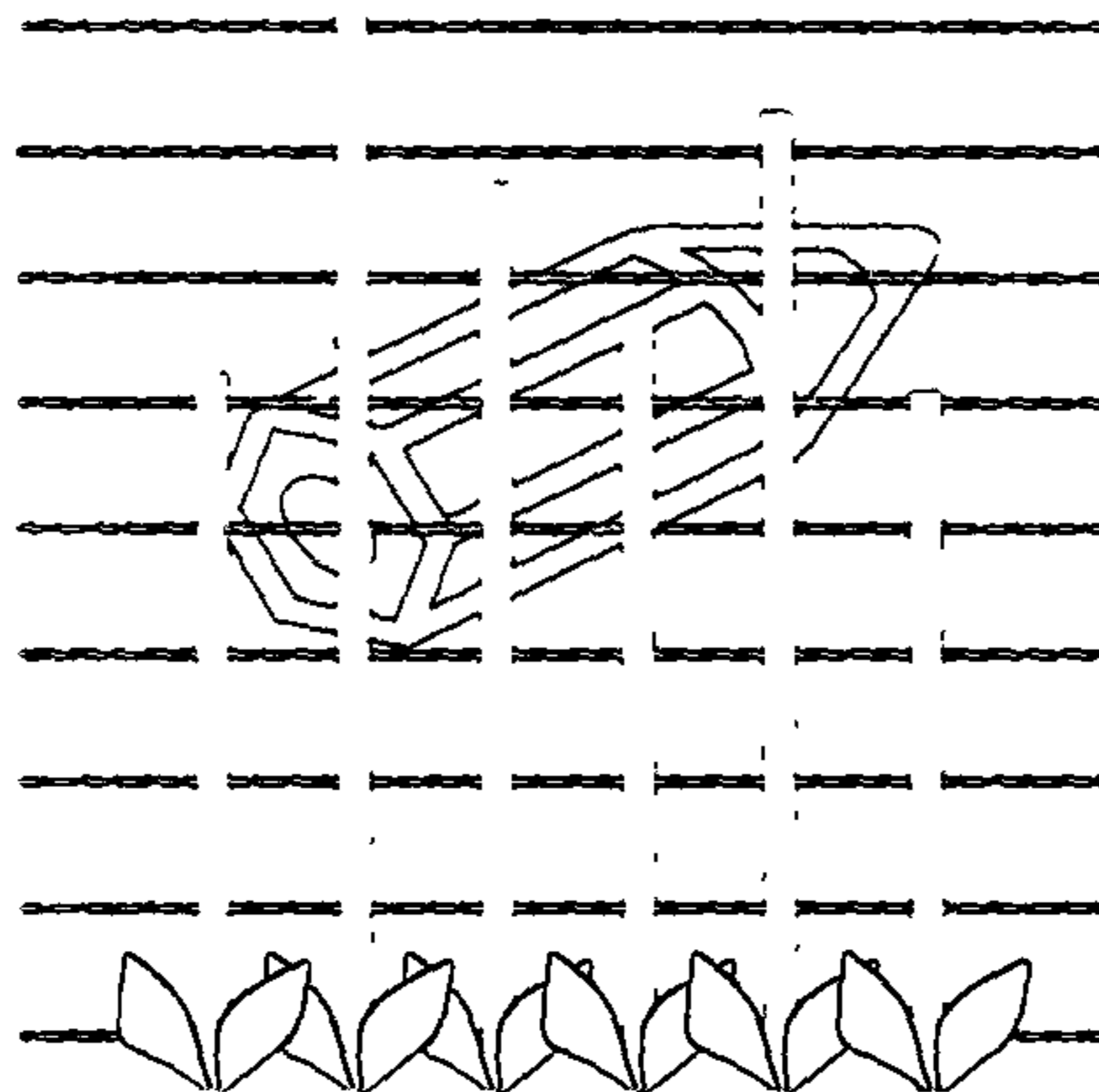

המוסד לביטוח לאומי

סקרים מנהליים

תשלומי ענף זכויות עובדים בפשיטות רגל ופירוק תאגיד 1999

מאת:
אבנר שרף

פנימי

50' 00

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

**תשלומי ענף זכויות עובדים
בפשיטת רגל ופירוק תאגיד
1999**

מאת אבנר שרף

הקדמה

מינהל המחקר והתכנון מביא פרסום שנתי מקיף על תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד לשנת 1999, וכן נתונים מרכזיים בהשוואה לשנים קודמות.

בפרסום זה מוצגים פרמטרים שונים על המעסיקים והעובדים לפי ענף כלכלי. נערך ניתוח של משך זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד אישור התביעה בידי הענף, וכן מוצג מצבו הכספי של הענף בשנים 1995-1999.

תודתי למר אבנר שרף אשר ריכז וניתח את הממצאים בפרסום זה. כמו כן ברצוני להודות למר אלכסנדר גאליה, ראש תחום חקר ביצועים ומתודות במינהל מחקר ותכנון, על עזרתו הרבה בעיבוד הנתונים למיה עורב-הטל על העריכה הלשונית, וכן לגבי אורלי אבוטבול על הדפסת הפרסום.

יהודה מחלב

מ"מ סמנכ"ל מחקר ותכנון

עמוד

1	ממצאים עיקריים
2	כללי
2	תשלומי הענף
3	המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק
4	סיווג מבקשי צו הפירוק למעסיקים שתיקיהם נתקבלו בענף
5	התפלגות המעסיקים לפי ענפים כלכליים
5	מספר העובדים בתיק מעסיק בטיפול הענף
6	התפלגות תביעות עובדים חדשות שאושרו לפי ענפים כלכליים
7	התחלקות העובדים לפי סוג הגמלאות ששולמו
7	העובדים אשר אושרה להם הגמלה המרבית
8	אישורי התביעות וגמלאות של עובדי מעסיקים גדולים בטיפול הענף
9	תשלומי ענף פשי"ר לעובדים תושבי השטחים
9	התחלקות כלל הגמלאות לפי שכר ופיצויים
10	תביעות קופות גמל שאושרו
11	משך זמן הטיפול בתביעות
15	גביית חובות ממעסיקים לענף והתפתחות יתרות חוב של מעסיקים לענף

16 סגירת תיקים שבהם הסתיימו הליכי פירוק ופש"ר

16 חברות שהועברו לטיפול הענף בכלל החברות שפורקו

17 מצבו הכספי של ענף זכויות עובדים בפש"ר

ממצאים עיקריים

בשנת 1999 התקבלו לטיפול ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד 241 תיקי מעסיקים בפירוק, שבהם הוגשו תביעות עובדים וקופות גמל, וזהו גידול של 38.5% לעומת אשתקד.

כמו כן הוחל בטיפול ב-4 מעסיקים אשר העסיקו 100 או יותר עובדים. הענף שילם 57.5 מליון שקל גמלאות ל-3,522 עובדים ולקופות גמל - גידול ריאלי של 64.6% לעומת אשתקד.

מהתפלגות תביעות חדשות של עובדים שאושרו ב-5 השנים האחרונות לפי ענפים כלכליים עולה, כי כ-63% מהעובדים התרכזו בענפים טקסטיל (20.4% מסה"כ), במסחר (24.1% מסה"כ) ובשירותים (18.2% מסה"כ).

עוד עולה, כי העובדים נאלצו להמתין בממוצע 33 חודשים מיום הפסקת עבודתם ועד קבלת השכר והפיצויים שהגיעו להם, מתוכם טיפל הענף 3.8 חודשים בממוצע (כ-11.5% מן הזמן). אשר למשכי הזמן הממושכים שבהם נדרש להוציא צו פירוק ולהכין את תביעות העובדים בידי המפרקים כדי להעבירם למוסד לביטוח לאומי - על כך אין לענף כל שליטה.

יצוין כי השנה חל גידול ניכר במשך זמן הטיפול הממוצע של הענף לעומת ממוצע של 2.5 חודשים אשתקד, עקב ריבוי התביעות שבהן טיפל הענף בשנה הנסקרת.

יש לציין כי המערכת הממוחשבת של ענף פשיטות רגל (להלן: פש"ר) עוברת בימים אלה תכנון מחודש שיקצר את משך הטיפול ויאפשר מידע נוסף במערכת.

בשנת 1999 הצליח הענף לגבות 13.5 מיליון ש"ח, המהווים כ-6.1% מיתרת החוב של המעסיקים לענף בראשית השנה. סכום זה נחשב לחריג לעומת שנים קודמות. יתרות חוב של המעסיקים עומדות בדצמבר 1999 על 278.9 מיליון ש"ח.

נכסי הענף הוסיפו לגדול והגיעו בסוף שנת 1999 ל-1,840 מיליון ש"ח, המהווים רמת כיסוי קופתי של 30 שנים.

בממוצע, בשנים 1994-1998 היוו מספר החברות שבגינן הועברו תביעות לענף 66% מכלל החברות שכנגדן הוצא צו פירוק בהוראת בתי המשפט. אין די נתונים על חברות שפורקו בשנת 1999 ואשר יגיעו לטיפול המוסד בשנים הבאות.

כללי

תפקיד ענף ביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד הוא לשלם גמלאות לעובדים אשר לא קבלו את שכרם ו/או לשלם פיצויי פיטורין בעת פשיטת רגל או פירוק של המעסיק. כמו כן משלם הענף לקופות גמל התובעות בשמם של העובדים המבוטחים בהן, זאת כדי לשמור על זכויותיהם בהן. התביעות מתבססות על הוכחות חוב ומאושרות בידי מפרקי המעסיק.

המוסד לביטוח לאומי משלם לעובדים ולקופות גמל את סכום התביעה עד לגמלה המרבית. הסכום מתעדכן מעת לעת בחוק.

בדצמבר 1999 עמדה הגמלה המרבית על 59,810 ש"ח לתביעת עובד, ולתביעת קופת גמל בעד עובד 5,981 ש"ח.

תשלומי הענף

במהלך שנת 1999 אושרו 3,522 תביעות (בהן 3,238 תביעות חדשות) ושולמו לעובדים בסך הכל גמלאות בסכום 52.2 מיליון ש"ח.

כמו כן אושרו 109 תביעות של קופות גמל בסכום של 5.3 מיליון ש"ח.

בסך הכול שילם הענף בשנה זו 57.5 מיליון ש"ח; כלומר עלייה ריאלית של 64.6% לעומת אשתקד. בלוח מס' 1 מוצגים סכומי הגמלאות ששולמו לעובדים ולקופות גמל בשנים 1995-1999. קיימות תנודות חזקות באחוזי השינוי משנה לשנה והן תלויות בסכומים הכספיים בתביעות שאושרו בידי הענף.

לוח מס' 1: התפתחות תשלומי ענף פש"ר לעובדים ולקופות גמל בשנים 1995-1999

1999	1998	1997	1996	1995	
עובדים					
3,522	2,385	2,629	2,685	2,382	סך הכול תביעות עובדים
3,238	2,173	2,505	2,506	2,310	תביעות חדשות
					תביעות עובדים להפרשי גמלה
284	212	124	179	72	
109	73	63	56	46	תביעות קופות גמל
גמלאות					
57,531	33,122	32,746	26,516	31,971	סך הכול
52,192	30,452	30,555	24,518	29,319	גמלאות
5,339	2,670	2,191	1,998	2,652	קופות גמל
73.7	0.7	22.2	-16.5	19.7	% שינוי בסך הכול
64.6	-6.6	12.8	-25.0	8.9	% שינוי ריאלי ¹

(1) מחושב לפי סכום התשלומים החודשיים בניכוי השפעת מדדי המחירים החודשיים.

המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק שהתקבלו בענף

במהלך שנת 1999 התקבלו לטיפול 241 תיקי מעסיקים חדשים הכוללים בין היתר 12 עצמאים ו-4 עמותות.

בלוח מס' 2 נתונים על המעמד המשפטי של המעסיקים בפירוק ובפש"ר שהתקבלו לטיפול בענף בשנים 1995-1999. מלוח זה אנו למדים כי מרבית התיקים הם של חברות בע"מ (90% מכלל התיקים).

בשנת 1999 חלה עלייה ב-38.5% במספר התיקים שנפתחו בענף לעומת השנה הקודמת.

**לוח מס' 2: המעסיקים בפירוק ובפש"ר, לפי מעמד משפטי של המעסיק
בשנים 1995-1999**

שנה	סך הכול	חברות	אגודות שיתופיות ועמותות	עצמאים נשותפיות
1995	112	101	2	9
1996	138	128	4	6
1997	188	174	6	8
1998	174	156	2	16
1999	241	225	4	12

סיווג מבקשי צו הפירוק למעסיקים שתיקיהם התקבלו בענף

מתוך פרטי הבקשה לפירוק ניתן ללמוד על סוגי מבקשי צו הפירוק. נתונים אלה ניתן לקבל רק מפרטי הבקשה לפירוק של חברות בע"מ.

בשנת 1999, מתוך 225 תיקים של חברות בע"מ בפירוק, התבקשו צווי פירוק ב-141 תיקים על-ידי העובדים (62.7% מכלל הבקשות), 39 על-ידי חברות אחרות ובנקים, 4 על-ידי "מבטחים" ו-21 על ידי גורמים אחרים (פרטיים וממשלתיים).

בחינת משקלם של העובדים וקופת גמל "מבטחים", אשר מייצגים את זכויות העובדים בחברות מתוך כלל סוגי המבקשים צווי פירוק, מעלה כי במהלך 5 השנים האחרונות מהוות בקשות העובדים ו"מבטחים" כ-2/3 מכלל הבקשות לפירוק.

**לוח מס' 3: תיקים חדשים של חברות לטיפול המוסד, לפי סוג מבקשי צו פירוק
בשנים 1995-1999**

שנה	סך הכול	עובדים	מבטחים	החברה עצמה	חברות ובנקים	אחרים	עובדים ו"מבטחים" כ-% מסך הכול
1995	101	66	5	8	19	3	70.3
1996	128	82	1	14	26	5	64.8
1997	174	116	5	18	25	10	69.5
1998	156	105	3	16	22	10	69.2
1999	225	141	4	22	39	19	64.4

התפלגות המעסיקים לפי ענפים כלכליים:

בלוח מס' 4 מובאת התפלגות המעסיקים החדשים שהתקבלו לטיפול לפי ענפים כלכליים ולפי שנת פתיחת התיק.

מלוח זה אנו למדים כי בממוצע ב-5 השנים האחרונות כשליש (28.6%) מהמעסיקים החדשים שטופלו בידי הענף הם בענף המסחר. מסתמנת עלייה במספר המעסיקים בענף בנייה ותשתיות: משקלם הממוצע ב-5 השנים האחרונות 15.4% מהמעסיקים שבטיפול הענף.

לוח מס' 4: תיקי מעסיקים שנפתחו בענף זכויות עובדים בפש"ר, לפי ענפים כלכליים בשנים 1995-1999

שנת פתיחת התיק	סך הכול	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות שונות	בנייה ותשתיות	מסחר	תחבורה	שירותים ¹
1995	112	9	13	25	13	24	10	18
1996	138	8	16	26	17	44	3	24
1997	188	24	20	35	25	47	7	30
1998	174	11	20	23	26	58	9	27
1999	241	11	14	44	50	71	9	42
סך הכול	853	63	83	153	131	244	38	141
באחוזים	100.0	7.4	9.7	17.9	15.4	28.6	4.5	16.5

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

מספר עובדים בתיק מעסיק בטיפול הענף

במשך השנים 1995-1999 נמצא, כי ביותר ממחצית מתיקי המעסיקים שתביעותיהם אושרו, היו תביעה אחת עד ל-5 תביעות (לא כולל תביעות קופות גמל).

נתוני שנת 1999 מתייחסים ל-118 מעסיקים שבהם הוחל בתשלומים לתובעים כפי שנראה בלוח מס' 5. ב-123 תיקים טרם אושרו תביעות עובדים.

יש לציין כי בתיקים המטופלים בענף מתקבלות במשך שנים תביעות נוספות אשר משנות את ההתחלקות היחסית של התיקים לפי מספר התביעות הכולל בכל תיק.

לוח מס' 5: תיקי מעסיקים שהתקבלו לטיפול בשנים 1995-1999 לפי סה"כ מספר תביעות

שאושרו בכל תיק במהלך השנים (לא כולל תביעות קופות גמל)

שנת קבלת התיק	סך הכולל בערך מוחלט	התחלקות באחוזים של סה"כ התביעות לתיק (סה"כ 100%)		
		1 - 5	6 - 25	26 +
1995	106	57.5	34.9	7.6
1996	136	54.4	27.9	17.7
1997	179	49.1	35.2	15.7
1998	166	47.0	39.2	13.8
1999	118	46.6	35.6	17.8
ממוצע שנתי	-	50.5	34.2	15.3

(1) סה"כ זה אינו זהה לסה"כ התיקים בלוח 1, מאחר שיש תיקים שעדיין לא אושרו בהם תביעות כלשהן.

התפלגות תביעות עובדים חדשות שאושרו לפי ענפים כלכליים

בלוח מס' 6 מוצגת התפלגות תביעות העובדים שאושרו בשנים 1995-1999 לפי ענפים כלכליים.

מלוח זה אנו למדים, כי ב-5 השנים האחרונות אושרו 12,732 תביעות חדשות: 20.4% מהן בענף הטקסטיל, 24.1% בענפי המסחר ו-18.2% בענפי השירותים. יש לציין שמסתמן גידול במספר אישורי תביעות של עובדי בנייה ותשתיות ומשקלם הממוצע הוא כעת 13% מכלל האישורים ב-5 השנים האחרונות.

לוח מס' 6: תביעות העובדים שאושרו בשנים 1995-1999, לפי ענף כלכלי

שנת אישור תביעה	סך הכולל	טקסטיל	מתכת וחשמל	תעשיות אחרות	בנייה ותשתיות	מסחר	תחבורה	שירותים
1995	2,310	831	91	307	371	212	191	307
1996	2,506	237	263	289	243	709	17	748
1997	2,505	700	241	278	243	537	96	410
1998	2,173	512	183	284	305	609	37	243
1999	3,238	323	286	487	487	1,005	43	607
סך הכולל	12,732	2,603	1,064	1,645	1,649	3,072	384	2,315
באחוזים	100.0	20.4	8.4	12.9	13.0	24.1	3.0	18.2

(1) כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

התחלקות העובדים לפי סוג הגמלאות ששולמו

בלוח מסי 7 מויינו תביעות העובדים לפי סוגי הגמלאות ששולמו לפי הרישומים במינהל הכספים והבקרה על-פי סך כל התשלומים ששולמו לעובדים במהלך השנה.

בשנת 1999 שולמו ל-50.8% מהתובעים שכר ופיצויים, ל-30.5% שכר בלבד, 10.6% קיבלו פיצויים בלבד ו-8.1% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

התחלקות הגמלאות לפי סוגים מעלה כי 68.6% הם שכר ופיצויים, 17.4% שכר בלבד, 9.5% פיצויים בלבד, ו-4.5% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות.

לוח מסי 7: מספר העובדים שתביעותיהם אושרו וסכומים ששולמו, לפי סוג הגמלה (בשנים 1995-1999)

שנה	סך הכול	סכומים בערכים מוחלטים						באחוזים (סח"כ 100%)		
		תביעות חדשות			הפרשי גמלאות	תביעות חדשות			הפרשי גמלאות	
		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים		שכר ופיצויים	שכר	פיצויים		
<u>מספר עובדים שתביעותיהם אושרו</u>										
1995	2,382	1,334	830	146	72	56.0	34.9	6.1	3.0	
1996	2,685	1,352	1,025	129	179	50.3	38.2	4.8	6.7	
1997	2,629	1,282	1,103	120	124	48.8	41.9	4.6	4.7	
1998	2,385	1,411	617	145	212	59.2	25.9	6.1	8.8	
1995	3,522	1,789	1,076	373	284	50.8	30.5	10.6	8.1	
ממוצע 5 שנים						52.7	34.2	6.7	6.4	
<u>סכומי גמלאות (באלפי ש"ח)</u>										
1995	29,319	20,894	6,542	1,384	499	71.3	22.3	4.7	1.7	
1996	24,516	16,018	5,252	1,567	1,679	65.3	21.4	6.4	6.9	
1997	30,555	19,222	9,218	1,329	786	62.9	30.1	4.4	2.6	
1998	30,452	21,123	5,826	1,719	1,784	69.4	19.1	5.6	5.9	
1995	52,192	35,777	9,090	4,976	2,349	68.6	17.4	9.5	4.5	
ממוצע 5 שנים						67.7	21.5	6.6	4.2	

עובדים אשר אושרה להם הגמלה המרבית

בשנת 1999 שילם המוסד ל-121 עובדים את הגמלה המרבית לשכר ופיצויים שהיא 10 פעמים השכר הממוצע לפי חוק, (הסכום המתעדכן מעת לעת). תביעות אלה היוו באותה שנה 3.7% מכלל התביעות החדשות שאושרו. עובדים אלה זכאים להפרשי שכר ופיצויים נוספים, ותביעותיהם ליתרת החוב הם במסגרת חובות המעסיק, כפי שמוצג בלוח מסי 8.

כידוע, סעיף 187 קובע כי אם עלה החוב בשכר העבודה ופיצוי הפיטורין של מעסיק לעובדו (הזכאי לגמלה לפי פרק ח') על הגמלה המרבית כאמור בסעיף 183, תזקף תחילה הגמלה המגיעה לו לחוב שכר העבודה, ואחריו - לחוב פיצויי הפיטורין.

בסך הכול שילם המוסד לתובעים שקיבלו גמלה מרבית בתקופה הנדונה 7,237 אלף ש"ח. סכום גמלאות המרביות היוו בשנת 1999 13.9% מסך כל הגמלאות ששולמו לתביעות החדשות.

בממוצע של 5 השנים האחרונות מהווים התביעות המרביות כ-3.0% וסך כל תשלומי הגמלאות המרביות - כ-12% מכלל הגמלאות לתביעות חדשות.

לוח מס' 8: מספר אישורי תביעות לגמלה מרבית, וסכומי הגמלאות המרביות בשנים

1999-1995

שנה	מספר עובדים	כאחוז ממספר התביעות החדשות שאושרו	סכומי גמלאות מרביות באלפי ש"ח	כאחוז מסכומי הגמלאות
1995	102	4.4	4,261	14.7
1996	30	1.2	1,378	5.5
1997	69	2.8	3,555	11.8
1998	61	2.8	3,502	12.1
1999	121	3.7	7,237	13.9
ממוצע 5 שנים	-	3.0	-	11.9

אישורי תביעות וגמלאות של עובדי מעסיקים גדולים בטיפול הענף

בשנת 1999 התקבלו לטיפול הענף 4 מעסיקים גדולים שהעסיקו 100 ויותר עובדים.

הענף אישר 647 תביעות עובדים חדשות של מעסיקים שהעסיקו 100 עובדים או יותר המהווים כ-20.0% מכלל התביעות שאושרו, ושולם להם סך 7.3 מיליון ש"ח, שהם 14.0% מסכומי הגמלאות ששולמו לעובדים השנה, כפי שמוצג בלוח מס' 9.

**לוח מס' 9: מספר החברות הגדולות שהעסיקו 100 עובדים או יותר, מספר אישורי תביעות
וסכומי הגמלאות כ- % מהסה"כ בשנים 1995-1999**

שנה	מספר מעסיקים חדשים	מספר התביעות שאושרו ¹	כ- % מסך הכול	סכום גמלאות שאושרו ²	כ- % מסך הכול
1995	2	1,069	46.3	14,180	48.2
1996	1	1,274	50.8	8,350	33.7
1997	1	362	17.6	5,427	17.7
1998	2	357	16.4	3,704	12.0
1999	4	647	20.0	7,294	14.0

1) כולל מקרים ותשלומים בחברות גדולות שהוחל בטיפולן בשנים קודמות.

תשלומי ענף פש"ר לעובדים תושבי השטחים

בין מקבלי הגמלאות נכללים תושבי יהודה, שומרון ועזה שאינם תושבי ישראל ואשר הועסקו על-ידי מעסיקים ישראליים שפורקו או פשטו את הרגל.

מלוח מס' 10 עולה, כי בשנת 1999 אושרו 71 תביעות שהם 2.2% מכלל התביעות, ושולמו להם 1,005 אלף ש"ח שהם 1.9% מסך הכול גמלאות הענף בשנה זו.

**לוח מס' 10: תביעות עובדים תושבי השטחים שאושרו וסכום הגמלאות ששולמו להם
כאחוז מכלל התביעות וכלל הגמלאות בשנים 1995-1999**

1999	1998	1997	1996	1995	
71	53	38	203	40	מספר העובדים תושבי השטחים
2.2	2.4	1.5	8.1	1.7	כ- % מסך כל התביעות
1,005					סה"כ תביעות גמלאות לעובדי השטחים (באלפי ש"ח)
1.9	1.6	1.1	8.7	1.2	כ- % מסך כל הגמלאות

התחלקות כלל הגמלאות לפי שכר ופיצויים

בלוחות הקודמים ניתחנו חתכי גמלאות לפי סוגי המקבלים: אלה הזכאים לשכר ופיצויים, הזכאים לשכר בלבד, והזכאים לפיצויים בלבד. לוח מס' 11 מציג את סך הכול השכר וסך הכול הפיצויים ששולמו לעובדים, בלי קשר לסוגי התביעות ששולמו.

בשנת 1999 התחלקו כמעט שווה בשווה שכר ופיצויים (49.2% שכר ו-50.8% פיצויים). מלוח מס' 11 אנו למדים על תנודות משמעותיות במשקל הפיצויים, התלויות בסכומי השכר לסוגיו שטרם שילם המעסיק לעובד ובוותק של העובדים. כמוכן יש להביא בחשבון ניכוי יתרת הפיצויים המגיעים לעובדים. לכל זה יש לחוסיף את השפעת הגמלה המרבית וזאת כאמור לפי סעיף 187, כפי שפורט בסעיף הדין בגמלה המרבית.

לוח מס' 11: כל הגמלאות מכל הסוגים, לפי שכר ופיצויים ששולמו לעובדים בשנים 1995-1999 (סכומים באלפי ש"ח)

שנה	סך הכול	שכר	פיצויים	באחוזים	
				שכר	פיצויים
1995	29,418	16,692	12,726	56.7	43.3
1996	24,909	13,315	11,594	53.5	46.5
1997	30,692	19,069	11,623	62.1	37.9
1998	30,452	17,485	12,967	57.4	42.6
1999	52,192	25,665	26,527	49.2	50.8
ממוצע					
רב-שנתי	-	-	-	55.0	45.0

תביעות של קופות גמל שאושרו

בשנת 1999 טופלו 109 תביעות של קופות גמל כדי להבטיח את רציפות הביטוח לתנאים סוציאליים בקופות אלה. בשנה זו שולמו להם 5,339 אלף ש"ח בעד 1,947 עובדים כפי שמוצג בלוח מס' 12(א), והם מהווים 9.3% מסך כל תשלומי הענף בשנת 1999.

לוח מס' 12(א): מספר ההפרשות לקופות גמל וסכומי הפרשות באלפי ש"ח בשנים 1995-1999

1999	1998	1997	1996	1995	
109	73	63	56	46	מספר תביעות
1,947	1,172	994	1,282	972	מספר עובדים
					סכומים לקופות גמל
5,339	2,670	2,191	1,998	2,652	(באלפי ש"ח)
					% מסך הכול הגמלאות
9.3	8.1	6.7	7.5	8.3	של הענף

מלוח מס' 12(ב) אנו למדים כי בשנת 1999 שילם המוסד את הגמלה המרבית לקופות גמל בגין 62 מבוטחים (שהם 3.2% מכלל תביעות העובדים המבוטחים בקופות גמל) - סכום של 741 אלף ש"ח (שהם 13.9% מסך כל התשלומים לקופות גמל שנה). עד סוף שנת 1997 היתה הגמלה המרבית להפרשה לקופת גמל שווה לפעם אחת השכר הממוצע לפי חוק. החל מ-1.1.98 הוא עומד על פעמיים השכר הממוצע לפי חוק.

לוח מס' 12(ב): מספר התביעות המרביות של עובדים המבוטחים בקופות גמל בשנים 1995-1999

שנה	מספר תביעות העובדים שאושרו ששולמה בעבורם הגמלה המרבית לקופות גמל	כ- % תביעות מכלל המבוטחים בקופות גמל	סך הכול גמלאות מרביות לקופות גמל באלפי ש"ח	כאחוז מסכום גמלאות לקופות גמל
1995	412	42.4	1,644	59.0
1996	144	11.2	632	31.6
1997	118	11.8	613	27.9
1998	140	11.9	692	25.9
1999	62	3.2	741	13.9

משך זמן הטיפול בתביעות

בשנים האחרונות, לאור הגידול הניכר במספר תביעות העובדים המגיעות אל הענף, גדלה ההתעניינות במשך זמן הטיפול של כל הגורמים המטפלים בתביעות העובדים לשכר ופיצויים, מיום סגירת המפעל ועד אישור התביעה בביטוח הלאומי.

על-פי החוק, התביעות המוגשות לביטוח הלאומי חייבות להיות מאושרות בידי המפרק אשר ממונה מטעם בית המשפט. לאחר שהמפרק לומד ובוחר את סוגיות השכר והפיצויים אשר לא שולמו לעובדים במסגרת הסכמי העבודה, ואת קיומן של קרנות פיצויים, הוא ממלא טופסי תביעות לקבלת שכר ופיצויים לעובדים, המוגשים למוסד לביטוח לאומי.

הביטוח הלאומי בודק כל טופס וטופס, ובודק שקיימים כול המסמכים הדרושים לאישור התביעה. כמו כן הוא בודק, על-פי מסי תעודת הזהות, כי המבוטח רשום במוסד, וכן נבדק קיומם של יחסי עובד-מעסיק בין מגיש התביעה לבין המעסיק. נבדקת גם ההתאמה בין תקופות העבודה בטופסי התביעות שהתקבלו לבין תקופות העבודה בקובץ ביטוח ושכר,

נבחנים מרכיבי השכר בהתאם לדרישות החוק ולפי כול הנתונים האלה מחשבים את סכום הגמלה שהעובד זכאי לה ממועד צו הפירוק ועד יום אישור התביעה.

לצורך בדיקת הנושא נאספו נתונים על פרקי הזמן שהתביעות מטופלות בתחנות הטיפול השונות, ממועד סגירת המפעל ועד אישור התביעה.

בלוח מס' 13(א) מובאים נתונים על פרקי הזמן הממוצעים של טיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד מועד אישורה. מלוח זה אנו למדים, כי ב-1999 פרק הזמן הממוצע שחלף מסגירת המפעל ועד מועד אישור התביעה היה כ-33 חודשים, בהם 3.8 חודשים הם בטיפול הענף. בשנה זו חל גידול ניכר במספר התביעות שטופלו בידי הענף, ועקב כך התארך זמן הטיפול הממוצע בתביעה. כדאי לציין כי לענף אין שליטה על פרקי הזמן האחרים - מועד הוצאת צו הפירוק ומועד הגשת התביעות בידי המפרקים לביטוח הלאומי. כמו כן יש להביא בחשבון את ההשפעה של משך זמן הטיפול הממוצע בחברות גדולות שהעסיקו 100 או יותר עובדים.

לוח מס' 13(א): משך הזמן הממוצע בטיפול בהוראות תשלום לעובדים בשנים 1995-1999

שנת אישור התביעה	הוראות תשלום שאושרו	משך זמן בחודשים		
		סך הכול פרק הזמן	ממועד סגירת המפעל ועד למתן צו הפירוק	ממועד צו הפירוק ועד לקבלת התביעה
1995	1,918	32.7	11.4	18.7
1996	2,784	31.5	12.0	16.5
1997	2,984	30.1	14.1	13.0
1998	2,895	37.4	14.7	20.2
1999	3,876	33.0	13.2	16.0
ממוצע רב-שנתי	-	33.0	13.2	16.7

לוח מס' 13(ב) מציג את התפלגות משכי זמן הטיפול בתחנות שעוברת תביעה של עובד ממועד סגירת המפעל ועד מועד אישור התביעה, זאת לפי גודל המפעל שפורק.

מהנתונים עולה, כי למספר העובדים יש השפעה על משך זמן הטיפול הכולל בתביעות. ככול שמספר התביעות בתיק המעסיק גדל, כך מתקצר פרק זמן הטיפול של בתי המשפט הוצאת צו הפירוק, ופרק זמן טיפולם של המפרקים. זאת כנראה בזכות לחצם של העובדים ואיכותה של מערכת הנהלת החשבונות במפעלים גדולים, המאפשרת טיפול מסודר ומהיר בתביעות.

לדוגמה, בתיקים שבהם 5-1 תביעות נדרשים כ-22.5 חודשים בממוצע ממועד סגירת המפעל כדי להשיג צו פירוק, לעומת 5.8 חודשים בתיקים שבהם מספר התביעות עולה על 100 עובדים. פרק הזמן הנדרש למפרק במילוי פרטים הקשורים לתביעות הוא 22.7 חודשים בתיקים של 5-1 תביעות, לעומת 10.2 חודשים בתיקים של יותר מ-100 תביעות עובדים.

משך זמן טיפול הענף בתביעות בתיקים שבהם 5-1 תביעות הוא 4.1 חודשים בממוצע לעומת 2.6 חודשים בתיקים של מעסיקים שהעסיקו 100 או יותר עובדים.

לוח מס' 13(ב): התביעות שאושרו בתחנות הטיפול ממועד סגירת המפעל ועד אישור התביעה, לפי גודל המעסיק בשנת 1999

	התפלגות משכי זמן הטיפול הממוצע (באחוזים)				התפלגות משכי זמן הטיפול בתביעה מיום סגירת המפעל ועד לאישור (בתודשים)				מספר הוראות תשלום	מספר מעסיקים	גודל המפעל (ועובדים)
	מיום קבלת התביעה ועד יום אישורה	מיום סגירת המפעל ועד יום התביעה	מיום קבלת התביעה ועד יום הפירוק ועד יום התביעה	מיום סגירת המפעל ועד יום הפירוק	מיום קבלת התביעה ועד יום הפירוק	מיום סגירת המפעל ועד יום הפירוק	מיום קבלת התביעה ועד יום הפירוק	מיום סגירת המפעל ועד יום הפירוק			
11.5	48.5	40.0	100.0	3.8	16.0	13.2	33.0	3,876	325	סך הכל	
8.3	46.1	45.6	100.0	4.1	22.7	22.5	49.3	366	191	5-1	
9.2	45.1	45.7	100.0	4.3	21.0	21.3	46.6	360	47	10-6	
5.6	45.8	48.6	100.0	2.3	18.7	19.8	40.8	393	30	15-11	
16.3	51.1	32.6	100.0	6.4	20.1	12.8	39.3	399	20	25-16	
7.7	49.6	42.7	100.0	2.6	16.6	14.3	33.5	662	19	49-26	
17.3	48.7	34.0	100.0	4.6	12.9	9.0	26.5	976	14	99-50	
14.0	54.8	31.2	100.0	2.6	10.2	5.8	18.6	720	4	+100	

גביית חובות ממעסיקים לענף זכויות עובדים בפש"ר והתפתחות יתרות חוב של מעסיקים

לענף

על-פי סעיף 192(א)(2) לחוק, זכאי המוסד לגבות מהמפרק חובות בגין תשלומי גמלאות פש"ר, אולם אינו רשאי לגבות מהמפרק הפרשי הצמדה ששילם לזכאי בגין התקופה שלאחר מתן צו הכינוס כמשמעותו בפקודת פשיטות רגל (נוסח חדש) התש"מ-1980 או בגין התקופה שלאחר מתן הצו כאמור בסעיף 182 לפי העניין - אלא במידה שהמפרק החליט לשלם ריבית והצמדה גם ליתר הנושים בפשיטת הרגל או בפירוק התאגיד.

מן האמור לעיל מדובר אם כך בגביית סכומי חוב בשיעורים נומינליים בלבד, הנשחקים במשך הזמן.

בשנת 1999 הצליח הענף לגבות 13,470 אלפי ש"ח בגין חובות העבר של המעסיקים לענף, המהווה כ-6.1% מיתרות החוב שבתחילת השנה. סכום זה נחשב לחריג בהשוואה לשנים קודמות, כפי שמוצג בלוח מס. 14.

יתרות החוב בדצמבר 1999 עומדות על סך 278.9 מיליון ש"ח - גידול של 18.5 לעומת ראשית השנה.

לוח מס' 14: התפתחות יתרות חוב של מעסיקים בפש"ר לענף זכויות עובדים בשנים 1995-1999¹

1999	1998	1997	1996	1995	
235,347	210,530	182,319	162,266	132,754	יתרה בתחילת השנה
57,531	33,122	32,746	26,516	31,971	תשלומי גמלאות
292,878	243,652	215,065	188,782	164,725	סך הכול יתרה ברוטו
-14,331	-8,305	-4,535	-6,463	-2,459	סך הכול גריעות
-13,470	-1,406	-1,778	-4,500	-2,295	גבייה מהמפרקים
-861	-6,899	-2,757	-1,963	-164	חוב אבוד
278,947	235,347	210,530	182,319	162,266	יתרה לסוף השנה
באחוזים מהיתרות בתחילת השנה					
6.1	3.9	2.5	4.0	1.9	% גריעות
5.7	0.7	1.0	2.8	1.7	% גבייה מהמפרקים
0.4	3.2	1.5	1.2	0.2	% חוב אבוד
18.5	11.8	15.5	12.4	22.2	% השינוי ביתרות

(1) המקור: מינהל הכספים והבקרה.

סגירת תיקים שבהם הסתיימו הליכי פירוק ופש"ר

השנה לא נמסרו פרטים על סגירת תיקים ותוצאות הטיפול. הנתונים בלוח מתייחסים עד לשנת 1998 ועד בכלל.

לוח מס' 15: התיקים בטיפול הענף ותוצאות הטיפול בתיקים שנסגרו בשנים 1995-1999

שנה	מיון בדיקת תיקים לפי תוצאה						תיקים בטיפול הענף			שנת הראשית לעמית היתרה לראשית השנה	% תיקים שנסגרו לעמית היתרה לראשית השנה
	סך הכול	משנה קודמת	סך הכול	גבו כל החוב ¹	נבזית חלקית ²	חוב אמד	טיפול חופשי	תיקים חדשים	סך הכול		
1995	1,037	112	925	6	5	1	-	1,031	0.6		
1996	1,169	138	1,031	8	3	2	3	1,161	0.8		
1997	1,349	188	1,161	49	1	12	36	1,300	4.2		
1998	1,474	174	1,300	46	-	3	43	1,428	3.5		
² 1999	1,428	241	1,428	1,669	..		

(1) כאמור על-פי סעיף 192(א)(2) - ראה בסעיף 14.

(2) לא נמסרו נתונים, על תיקים שנסגרו.

חברות שהועברו לטיפול הענף מכלל החברות שפורקו

בלוח מס' 16 מוצגים נתונים על מספר החברות שפורקו בצווי בתי משפט לפי דרישת הנושים, ואשר מתוכם הגישו המפרקים תביעות למוסד לביטוח לאומי בשם עובדי החברות וקופות הגמל. נתונים אלה נאספו מילקוטי הפרסומים של הרשומות המתפרסמים מעת לעת.

מהנתונים אנו למדים, כי יותר ממחצית החברות שכנגדן הוצא צו פירוק הגיעו בסופו של דבר לטיפול הענף.

בבדיקה של הממוצע בשנים 1994-1998, מתקבל כי 66.5% מכלל החברות שפשטו את הרגל הגישו עובדיהן תביעות למוסד. לגבי החברות שפורקו בשנת 1999 ואשר הגיעו למוסד אין עדיין די נתונים - מרבית הנתונים לשנה זו יתקבלו בשנת 2000, כפי שמוצג בלוח מס' 16.

**לוח מס' 16: מספר החברות (לא כולל אגודות שיתופיות ועצמאיים) שטופלו בידי המוסד
 כאחוז מהחברות שפורקו בצו בתי משפט לפי דרישת הנושים
 בשנים 1994-1999**

שנת מתן צו הפירוק	סך הכול ¹	מזת: לטיפול המוסד במשך השנים	אחוז מסך הכול	מזח: הוחל בטיפול במוסד בשנת 1999
1994	166	117	70.5	-
1995	164	116	70.7	2
1996	290	207	71.4	15
1997	221	163	73.8	43
1998	317	167	52.7	125
1999	350 ²	57	16.3	57
ממוצע בתקופה 1998-1994				
	-	-	66.5	-

(1) המקור ילקוטי הפרסומים של הרשומות.
 (2) אומדן.

מצבו הכספי של ענף זכויות העובדים בפשי"ר

המתחייב מחוק המוסד מתנהל חשבון נפרד לענף זכויות עובדים בפשי"ר הכלול במאזן השנתי ובדו"ח האקטוארי שלו.

מנתוני דו"חות אלו, המוצגים בלוח מס' 17 אנו למדים כי בשנת 1999 נאמדה ההוצאה השנתית, הכוללת את הוצאות המינהל של הענף, ב-60.8 מליון ש"ח. נכסי הענף נאמדו לסוף שנת 1999 כ-1,840 מיליון ש"ח; כלומר גידול של 9% לעומת סוף השנה הקודמת.

כתוצאה מכך נאמד מספר שנות הכיסוי הקופתי בכ-30 שנים בסוף שנת 1999.

לוח מס' 17: התפתחות קרן ענף זכויות עובדים בפש"ר בשנים 1995-1999 (במיליוני

ש"ח)¹

שנת המסות	הוצאות	נכסים (עתודה)	שעור הכיסוי הקופתי (שנות כיסוי)
1995	190.0	996.4	28.1
1996	239.6	1,207.3	40.5
1997	267.9	1,440.0	40.2
² 1998	281.2	1,688.6	49.0
² 1999	212.2	1,840.0	30.3

(1) חתונים עד שנת 1997 נלקחו מדו"ח האקטואר שצורף למאזן.

(2) אומדן

ניתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91009, טל. (02)6709579